

ISSN 2311-8946

Науково-практичний журнал

**«РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА
ТА УПРАВЛІННЯ»**

3 (25) серпень 2019 року

Запоріжжя
2019

Науково-практичний журнал

Регіональна економіка та управління

3 (25) серпень 2019 р.

Редагування: Н. Літвиненко
Комп'ютерна верстка: І. Стратій

Журнал індексується
у наукометричній базі Index Copernicus

Відповідальність за достовірність
інформації, яка представлена в друкованих
матеріалах, несуть автори.
Редакція не завжди поділяє точку зору авторів.

Засновник науково-практичного журналу ГО «Східноукраїнський інститут економіки та управління»

Свідоцтво про державну реєстрацію ЗМІ:
КВ № 20514-10314Р від 20 грудня 2013 р.

Будь ласка, якщо у вас є запитання
до редакції, звертайтеся до нас
за телефоном або електронною поштою:
office@siee.zp.ua; +38 095 314 96 69

Підписано до друку 30.08.2019 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 14,18. Тираж 100 прим.
Зам. 0919/187. Ціна договірна.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
Україна, м. Херсон, вул. Паровозна 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.

ЗМІСТ

Березянюк Т. В. Міжнародне методичне забезпечення оцінки розвитку людського капіталу України.....	5
Бондарчук Л. В. Розробка механізмів економічної безпеки підприємств за умов розвитку євроінтеграційних процесів.....	9
Гомон М. В. Податкові пільги як втрачені доходи державного бюджету.....	14
Дейнега О. В., Дейнега І. О. Прикладні аспекти реалізації збутової діяльності промисловими підприємствами.....	18
Іванов С. В., Ляшенко В. І., Трушкіна Н. В. Особливості розвитку транспортно- логістичної системи Придніпровського економічного району.....	22
Клименко О. М., Мороз Е. Г., Шулик Ю. В. Інформаційне забезпечення в контексті управління інноваційним розвитком підприємств водопровідно- каналізаційного господарства.....	28
Коверза В. С. Особливості розвитку корпоративних фінансів в сучасних умовах.....	32
Ковтун В. А. Значення, формування та використання робочої сили аграрних підприємств.....	35
Палієнко О. О. Порівняльний аналіз теоретичних підходів оцінки дохідності акцій компаній.....	39
Петрушка О. В., Сидор І. П. Корпоративні та індивідуальні пенсійні програми: особливості практичної реалізації.....	47
Погореленко Н. П., Шейко О. А. Макропруденційні компоненти забезпечення фінансової стабільності банківської системи.....	51
Потоцька Ю. І., Погореленко А. К. Проблеми імплементації угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.....	56
Пригодюк О. М., Поліщук В. С. Маркетинг в соціальних мережах як рушійний напрям інформаційної економіки.....	60
Пригодюк О. М., Поліщук А. В. Сучасний стан інформаційного ринку послуг.....	64

Романко Ольга Петровна

кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры теории экономики и управления
Ивано-Франковского национального технического университета нефти и газа

ПОЛИТИКА ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ РЕГИОНА: ОЦЕНКА, ПЕРСПЕКТИВЫ

Аннотация

В данной статье предлагается современный подход к проведению политики конкурентоспособности национальной экономики на региональном уровне. Автором на основе изученного и обобщенного опыта отечественных и зарубежных экономистов предлагается матрица системы показателей региональной деятельности и метод определения интегрального показателя уровня конкурентоспособности региона. Этим способом подсчета возможно осуществлять анализ динамики региональной экономической деятельности на тактическом (1 год) и стратегическом (5 лет) уровне. Предлагается три основных политики повышения конкурентоспособности региона: рефокусна, дуалистическая, директивная. Сделаны предложения для применения основных политик повышения конкурентоспособности региона соответствующим группам регионов Украины в зависимости от его уровня конкурентоспособности.

Ключевые слова: политика повышения конкурентоспособности региона.

Romanko Olha Petrivna

PhD in Economics, Associate Professor
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

REGIONAL COMPETITIVENESS POLICY: ASSESSMENT, PROSPECTS

Summary

This article offers a modern approach to the policy of competitiveness of the national economy at the regional level. Based on the results and experience of domestic and foreign economists the author offers a system of indicators of regional activity and a method for determination of integrated index of the competitiveness level in the region. This way of calculation makes it possible to carry out the analysis of the regional economic activity dynamics at the tactical (1 year) and strategic (5 years) levels. Three main policies to increase competitiveness of the region have been proposed: refocus, dualistic, directive. The proposals concerning the application of the basic policies of the competitiveness of the region to the appropriate region of Ukraine on the relevant level of its competitiveness have been given.

Key words: the policy to increase the competitiveness of the region.

УДК 336.77:005.57(477)

Савченко Тарас Григорович

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри бухгалтерського обліку та оподаткування
Сумського державного університету

Теницька Ірина Анатоліївна

магістрантка
Сумського державного університету

РОЗКРИТТЯ КРЕДИТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК НАПРЯМОК ПІДВИЩЕННЯ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ¹

У роботі узагальнено світовий досвід розбудови ефективних систем обміну кредитною інформацією та зроблено висновок про існування різних організаційних та економічних моделей їх функціонування. Порівняльний аналіз якісних показників систем кредитної інформації за країнами світу дає підстави для висновку про середній рівень розвитку даної системи в Україні. Систематизація етапів еволюції української системи кредитної інформації дозволяє зрозуміти внутрішню логіку даного процесу, а також зробити висновок що впровадження у 2018 році кредитного реєстру Національного банку України сприятиме істотному підвищенню прозорості фінансового ринку України

Ключові слова: кредитна інформація, прозорість, кредитний реєстр, банківська система.

Постановка проблеми. Протягом останніх років багато уваги приділяється питанням довіри та прозорості функціонування банківського сектору економіки України. Враховуючи

концентрацію банківських активів у кредитних операціях, одним із основних способів вирішення зазначеного завдання є удосконалення системи кредитної інформації. Ключове завдання даної системи полягає у зниженні рівня проблемної кредитної заборгованості шляхом підвищення прозорості відносин у сфері кредитування.

¹ Дослідження проведено у межах НДР «Формування системи забезпечення прозорості публічних фінансів як передумова боротьби з корупцією в Україні», номер державної реєстрації 0118U003585

Проблемні кредити не лише істотно знижують прибутковість банківської діяльності та зв'язують банківський капітал, а також знижують рівень довіри до банків та формують передумови для поширення корупції.

Постановка завдання. Постановка проблеми зумовила необхідність вирішення наступних завдань:

- порівняльний аналіз державних та приватних кредитних реєстрів;
- узагальнення закордонного досвіду розвитку кредитних систем;
- порівняльний аналіз показників кредитної інформації за країнами світу;
- дослідження еволюції української системи кредитної інформації;
- аналіз механізму функціонування кредитного реєстру НБУ.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Загалом існують два основні різновиди реєстрів кредитної інформації: державні та приватні (останні часто мають назву бюро кредитних історій (БКІ) або кредитних бюро), а також різноманітні поєднання цих базових форм. Так у Ірландії, Італії, Німеччині, Швеції ефективно функціонують приватні кредитні реєстри (Бюро кредитних історій), які створені фінансовими установами. У Великобританії, Іспанії, Нідерландах, Португалії функціонують приватні кредитні реєстри створені неприбутковими організаціями. У перелічених країнах надають як позитивну (про вчасну сплату кредиту), так і негативну (про порушення зобов'язань) інформацію про позичальника [26, с. 88]. Щодо державних реєстрів, то в таких країнах як Бельгія, Фінляндія та Франція вони обмінюються тільки негативною інформацією.

Важливою різницею між реєстрами є принцип, на якому ґрунтується їхня робота, так держав-

ний реєстр – на принципі обов'язковості, тобто неподання або несвоєчасне чи викривлене подання інформації карається фінансовими санкціями. З іншого боку, приватні реєстри (бюро) ґрунтуються на принципі добровільної взаємності, тобто інформація у вигляді кредитних звітів надається лише тим членам, які забезпечують постійне надання інформації бюро. Також перевагою є надання платних послуг при збереженні конфіденційності. Узагальнена характеристика систем кредитної інформації представлена на рисунку 1.

Як видно з рисунку, приватні реєстри надають більший спектр послуг, наприклад, присвоєння персонального рейтингу позичальнику. Державні та приватні кредитні реєстри в Україні повинні сприяти інформаційному забезпеченню постачальника послуг надійною кредитною інформацією про позичальника. Інформація, яку вони надаватимуть – кількість поточних кредитів позичальника, історія погашення, попередні банкрутства тощо – дасть можливість кредиторам більш ефективно управляти кредитними ризиками.

Кредитні реєстри є типовою реакцією на проблеми інформаційної асиметрії між кредиторами та позичальниками. Багато досліджень показують як повноцінна кредитна інформація допомагає кредиторам краще передбачити дефолт позичальника. Kallberg та Udell встановили, що історична інформація зібрана за допомогою Кредитного реєстру мала істотні прогностичні властивості [1]. Дослідження, проведене Barron та Staten [2] показало, що кредитори можуть значно знизити свій рівень дефолту, включивши в нього більш повну інформацію про позичальників. Аналогічне дослідження – специфічне для Бразилії та Аргентини – виявило, що ставка за кредитом зменшується, коли доступно більше інформації про позичальників [3].

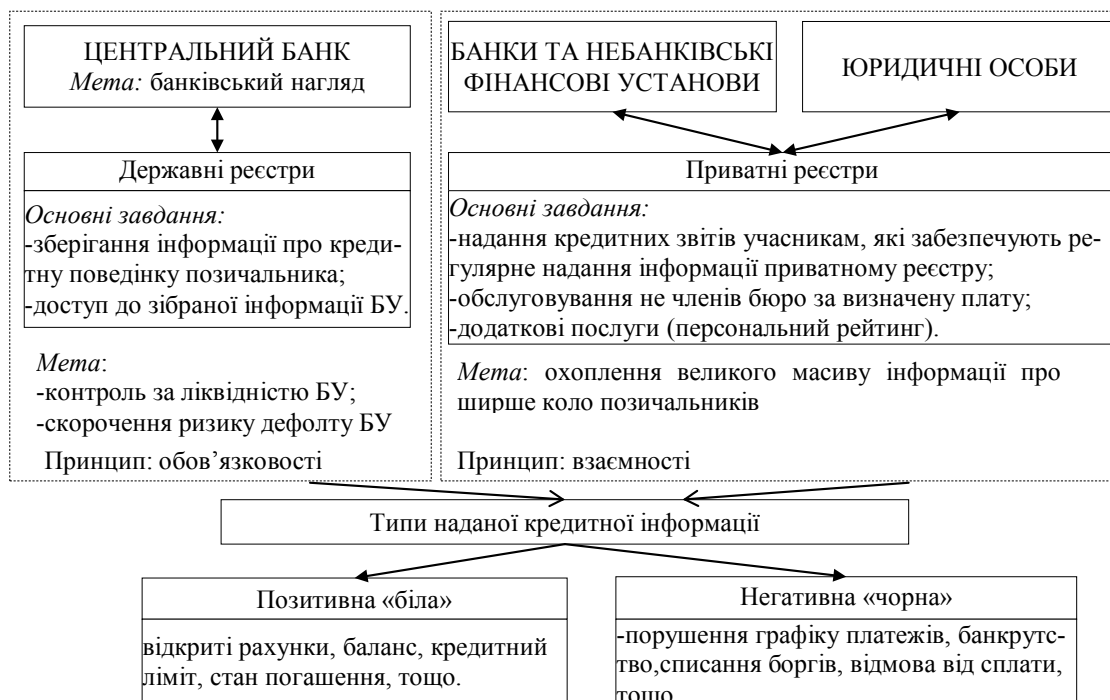

Рис. 1. Системи кредитної інформації

Джерело: складено авторами на основі[12]

Теорія передбачає, що інститути обміну даними вирішують проблеми асиметричної інформації наступними способами:

– протидія негативному відбору. Скорочуючи інформаційну асиметрію між кредиторами та позичальниками, кредитні реєстри дозволяють надавати кредити безпечним позичальникам [4];

– боротьба з моральною небезпекою. Інституції розподілу кредитів можуть збільшити вартість дефолту позичальників, таким чином збільшуючи погашення боргу [5];

– протидія інформаційній монополії. Наприклад, банки з стійкими відносинами зі своїми позичальниками знають кредитну історію цих позичальників, тоді як інші кредитні установи не мають доступу до цієї інформації. Це дозволяє банку стягувати більш високі процентні ставки і отримувати інші платежі з високоякісних позичальників [6].

Таким чином, країни, які мають менш ефективну систему кредитної інформації, повинні створити потужний регуляторний орган для забезпечення дотримання законодавства про захист даних та моніторингу інституцій обміну кредитною інформацією. Такому органу влади слід надати відповідні правові інструменти для відслідковування неправомірних дій у даній сфері з метою забезпечення прав споживачів банківських послуг.

Перш ніж впроваджувати будь-які нормативні акти або створювати інституції, пов'язані з обміном інформацією, необхідно вивчити закордонний досвід. Ми пропонуємо проаналізувати звіти DoingBusiness – проекту, що дозволяє об'єктивно оцінити системи кредитної інформації приблизно у 190 країнах світу. DoingBusiness вимірює юридичні права позичальників і кредиторів щодо забезпечених операцій через один набір показників та звітність кредитної інформації через інший.

Перший визначає, чи існують певні особливості, що полегшують кредитування, у відповідних законах про забезпечення та банкрутство. Другий вимірює охоплення, обсяг та доступність кредитної інформації, доступної через постачальників кредитних звітів, таких як кредитні бюро або кредитні реєстри. Рейтинг економік за легкістю отримання кредиту визначається шляхом сортування їх балів для отримання кредиту (табл. 1).

Кредитне бюро (credit bureau coverage) визначається як приватна фірма або некомерційна організація, яка підтримує базу даних про кредитоспроможність позичальників (фізичних осіб або фірм) у фінансовій системі та сприяє обміну кредитною інформацією між кредиторами [13]. Багато бюро кредитних історій підтримують банківську та загальну діяльність з фінансового нагляду на практиці, хоча це не є їхньою основною метою.

Кредитний реєстр (credit registry coverage) (далі – КР) визначається як база даних, що управляється державним органом, зазвичай центральним банком, яка збирає інформацію про кредитоспроможність позичальників (фізичних осіб та фірм) у фінансовій системі та сприяє обміну кредитною інформацією у середовищі банків та інших фінансових установ (хоча їхньою основною метою є сприяння банківському нагляду) [13].

Індекс юридичних прав вимірює ступінь, до якого закони про заставу і банкрутство захищають права позичальників та кредиторів і таким чином полегшують кредитування [13]. Індекс глибини кредитної інформації вимірює правила та практики, що впливають на охоплення, обсяг та доступність кредитної інформації, яка може отримуватись через кредитне бюро або кредитний реєстр [13]. Показник «покриття бюро кредитних історій» ґрунтується на визначенні частки фізичних та юридичних осіб, занесених до бази даних кредитних бюро на звітну дату [13].

Таблиця 1

Показники кредитної інформації за країнами світу у 2018 році

Країна	Показники			
	Strength of legal rights index (0–12)	Depth of credit information index (0–8)	Credit bureau coverage (% of adults)	Credit registry coverage (% of adults)
	Індекс міцності юридичних прав (0–12)	Індекс глибини кредитної інформації (0–8)	Покриття кредитними бюро (% дорослих)	Покриття кредитними реєстрами (% дорослих)
Україна	8	7	45,9	0,0
Країни СНД				
Білорусь	4	7	0,0	48,8
Казахстан	6	7	59,3	0,0
Росія	9	7	88,0	0,0
Молдова	8	6	15,8	0,0
Країни східної Європи				
Польща	7	8	98,1	0,0
Чехія	7	7	80,5	7,2
Угорщина	9	6	31,2	0,0
Литва	6	8	96,8	51,6
Країни ЄС				
США	11	8	100,0	0,0
Великобританія	7	8	100,0	0,0
Данія	8	6	7,4	0,0
Німеччина	6	8	100,00	2,0

Джерело: [13]

Таким чином, починаючи з 2014 року Молдова почала поліпшувати систему кредитної інформації шляхом прийняття нового закону про кредитне бюро, основною метою якого було – полегшити створення приватних кредитних бюро [22, с. 58]. Російська Федерація покращила доступ до кредитів шляхом створення сучасного реєстру застав [20, с. 101].

У свою чергу Угорщина покращила доступ до кредитної інформації, ухваливши у 2013 році свій перший закон про бюро кредитних історій, який передбачає створення бази даних з позитивною кредитною інформацією про фізичних осіб. У 2018 році урядом Угорщина були внесені пропозиції щодо оцінки комерційних кредитів [23, с. 61]. Також опитування, яке було проведене компанією ACCISв Угорщині протягом 2017 року вказує на необхідність розширення обміну даними. Тобто на додаток до «традиційних» кредитних даних, які в ідеалі повинні включати позитивну та негативну кредитну інформацію, існує потенціал для використання альтернативних джерел, наприклад, даних соціальних медіа [27].

Польща зміцнила свою систему кредитування, дозволяючи всім юридичним особам, у тому числі іноземним юридичним особам, надати забезпечення у формі застави та поліпшити доступ до кредитної інформації, починаючи зі збору та поширення інформації про фірми [24, с. 62].

У 2015 Україна покращила доступ до кредитної інформації, збираючи дані про фірми з фінансових установ [21, с. 62], а потім нарощувала рейтинг через доступність до отримання кредиту фізичними особами, а також розробку нормативно-правового забезпечення функціонування Кредитного реєстру.

Розглянемо більш детально становлення та розвиток національної системи кредитної інформації. Початком її розвитку в Україні можна вважати 2003 рік, коли Національним банком України (далі – НБУ) було зареєстровано проект Закону України (далі – ЗУ) «Про організацію формування та обігу кредитних історій» [12], подальшу еволюцію законодавства зображено на рисунку 2.

Відповідно до даного проекту розглядалося впровадження двох варіантів організаційно-правової форми, перша полягала у створенні БКІ

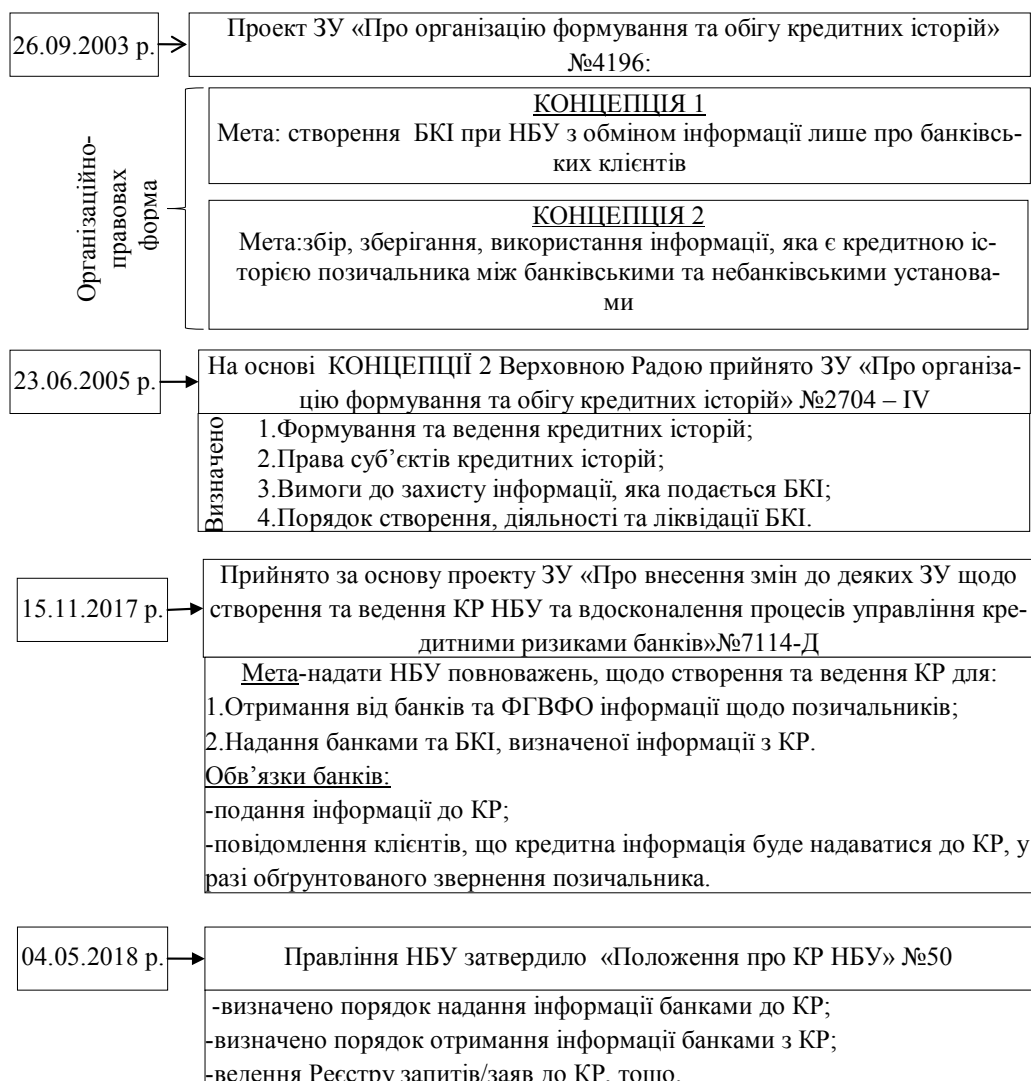

Рис. 2. Еволюція українського законодавства у сфері кредитної інформації

Джерело: сформовано авторами на основі [7,8,9,12]

при НБУ або за його участі. Такий варіант знімав необхідність розбудови матеріально-організаційних потужностей, адже НБУ володіє налагодженою мережею обміну електронною інформацією, широкими наглядними повноваженнями, а також має доступ до детальної інформації про діяльність банківських установ [12]. Проте основним недоліком такої концепції стало те, що суб'єктами кредитних історій можуть виступати лише фізичні та юридичні особи, які користуються банківськими кредитами [12]. Тому було обрано другу концепцію, яка полягала у обміні інформацією між ломбардами, банками, страховими компаніями, продавцями товарів у кредит, емітентами платіжних засобів, лізинговими компаніями та кредитними спілками через БКІ.

У 2005 році законопроект був прийнятий, основна мета, якої хотіли досягти внаслідок створення БКІ – це вирішення актуальних завдань, які стояли перед кредитною системою України, зокрема: підвищення кількості споживчих кредитів; збільшення обсягів кредитування реального сектора економіки; підвищення капіталізації та збільшення довіри населення до кредитних установ.

Проте, в умовах фінансової кризи, яку переживала Україна в період 2008-2016 років, негативним явищем стала втрата довіри до національної банківської системи як з боку основного внутрішнього інвестора – фізичних осіб, так і з боку іноземних інвесторів [16]. В 2005 році частка простроченої заборгованості за кредитами складала лише 2,2% від загальної суми наданих кредитів, а на кінець 2016 р. цей показник збільшився до 51,8% [17, с. 115].

Внаслідок кризи відбулося зменшення обсягів і погіршення якості банківського капіталу, а тому його відношення до ВВП у 2016 р. досягло мінімального значення – 5,0%. Відношення наданих банками кредитів до ВВП склало всього 35,8%, а рентабельність банківської діяльності в 2009-2010 рр. та у 2014-2015 рр. була від'ємною, що суттєво стримувало розвиток вітчизняних банків [17, с. 115]. За період з 01.01.2007 р. по 01.01.2012 р. сформовані резерви під кредитні операції банків збільшилися з 13289 млн. грн. до 157907 млн. грн. [18].

Управління кредитним ризиком є одним із пріоритетних напрямків роботи НБУ. З цієї причини варто приділити особливу увагу непрацюючим кредитам (тобто кредитам, які не повертаються, або «поганими кредитами»), які займають істотну часту у балансах українських банків (рис 3). Непрацюючі кредити (NPL) негативно впливають на прибутковість банків і поглинають капітал, обмежуючи їх здатність надавати нові кредити. Погані кредити також є важливими сигналом для суспільства в цілому, оскільки проблеми у банківському секторі можуть швидко поширитися на інші сфери економіки, негативно впливаючи на зайнятість та зростання ВВП. З травня 2017 року, було змінено методологію розрахунку непрацюючих кредитів [15]. Протягом

2018-2019 років спостерігається помірний тренд до зменшення показників NPL.

Істотний обсяг непрацюючих кредитів, зокрема був обумовлений недостатністю інформації про кредитну історію позичальників, про наявний стан обслуговування позичальниками заборгованості перед іншими кредиторами та про рівень кредитного навантаження на них на момент отримання кредиту у певного банку [18, с. 45].

До основних недоліків первинного законодавства про кредитну інформацію можна віднести: закон не зобов'язував всі, без виключення, банківські та небанківські установи надавати кредитну інформацію про позичальника; не визначався єдиний, стандартизований та регламентований кредитний звіт; відсутність у Законі відповідальності, на предмет випадкової або свідомої помилки в кредитній історії позичальника.

Тому, для забезпечення фінансової стабільності банківського сектору України, необхідним стало внесення змін до нормативних актів, щодо створення та ведення Кредитного Реєстру НБУ. Наступним етапом стало внесення змін до таких законодавчих актів [8]: Закон України «Про НБУ», ЗУ «Про банки та банківську діяльність», ЗУ «Про організацію формування та обігу кредитних історій», ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», ЗУ «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відповідно до цих змін НБУ створив централізований Кредитний реєстр, в якому накопичується інформація про кредитні операції позичальників.

Останнім етапом роботи, щодо удосконалення системи кредитної інформації стало прийняття Правлінням НБУ «Положення про Кредитний реєстр НБУ» [9], у якому визначили основні питання функціонування Кредитного реєстру та порядок надання і отримання інформації з нього (рис. 4).

З рисунку 4, видно, що Банк/ФГВФО формує запит до НБУ, щодо надання інформації про позичальника, Національний банк протягом п'яти робочих днів із дня отримання заяви надає інформацію з Кредитного реєстру. У випадку, якщо

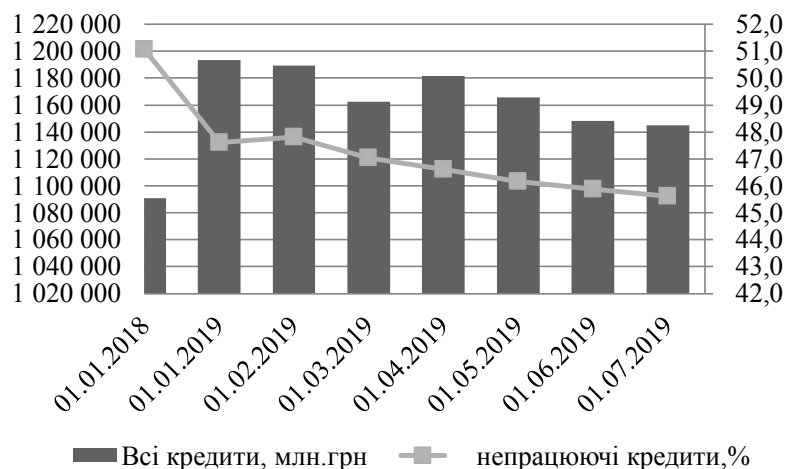

Рис. 3. Частка NPL до загальної вартості кредитів виданих банками України, у період з 01.01.2018 по 01.07.2019 рр.
Джерело: систематизовано авторами на основі [14]

3. Powell, Andrew, Nataliya Mylenko, Margaret Miller, and Giovanni Majnoni. Improving Credit Information, Bank Regulation and Supervision: On the Role and Design of Public Credit Registries. Washington, D.C.: World Bank Research Working Paper Series, 2004.
4. Pagano, Marco, and Tullio Jappelli. – Information Sharing in Credit Markets. – Journal of Finance, 1993: 1693-1718.
5. Padilla, A. Jorge, and Marco Pagano. – Sharing default information as a borrower discipline device. – European Economic Review, 2000: 1951-1980.
6. Padilla, A. Jorge, and Marco Pagano. – Endogenous communication among lenders and entrepreneurial incentives. – The Review of Financial Studies, 1997: 205-236.
7. Закон України Про організацію формування та обігу кредитних історій» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 2005. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-15>.
8. Закон України Про внесення змін до деяких законів України щодо створення та ведення Кредитного реєстру Національного банку України та вдосконалення процесів управління кредитними ризиками банків [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2277-19>.
9. Правління Національного Банку України Постанова 04.05.2018 № 50 Про затвердження Положення про Кредитний реєстр Національного банку України [Електронний ресурс] // Національний банк України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0050500-18>.
10. Усі банки України надають інформацію до Кредитного реєстру НБУ [Електронний ресурс] // Національний банк України. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=86682027&cat_id=55838.
11. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nfp.gov.ua/content/inshi-reestri-ta-pereliki.html>.
12. Котляр Д. Про організацію формування та обігу кредитних історій [Електронний ресурс] / Дмитро Котляр // Лабораторія законодавчих ініціатив. – 2003. – Режим доступу до ресурсу: <http://parlament.org.ua/2003/12/22/pro-organizatsiyu-formuvannya-ta-obigu-k/>.
13. Doing Business 2019 [Електронний ресурс] // International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank. – 2019. – Режим доступу: http://www.worldbank.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_web-version.pdf.
14. Показники банківської системи [Електронний ресурс] // Національний банк України. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442.
15. Нові підходи НБУ до визначення непрацюючих активів/кредитів [Електронний ресурс] // Національний банк України. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=48421073>.
16. Дробязко А. Панацея від боргів: навіщо Україні потрібен реєстр великих позичальників [Електронний ресурс] / Анатолій Дробязко // Forbes. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1424204-panaseya-vid-borgiv-navishcho-ukrayini-potriben-reestr-velikih-pozichalnikov>.
17. Міщенко В.І. Управління проблемними активами банків / В.І. Міщенко, С.В. Міщенко // Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України: зб. матер. наук.-практ. конференції, 28-29 вересня 2017 р. / В.І. Міщенко, С.В. Міщенко. – Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017. – С. 485.
18. Бочерова В.О. Бюро кредитних історій як основа оптимізації роботи банків з управлінням кредитним ризиком [Електронний ресурс] / В.О. Бочерова, Р.А. Герасименко. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/download/1281/1308.
19. Лутковська В.В. Висновки до законопроекту щодо Кредитного реєстру №1.-2866/3937-15-123 / В.В. Лутковська // Уповноважений Верховної ради з прав людини. – 2015.
20. Doing Business 2019 Russian Federation [Електронний ресурс] // Doing Business. – 2019. – Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/r/russia/RUS.pdf>.
21. DoingBusiness 2019 Ukraine [Електронний ресурс] // DoingBusiness. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/u/ukraine/UKR.pdf>.
22. DoingBusiness 2019 Moldova [Електронний ресурс] // DoingBusiness. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/m/moldova/MDA.pdf>.
23. DoingBusiness 2019 Hungary [Електронний ресурс] // DoingBusiness. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/h/hungary/HUN.pdf>.
24. DoingBusiness 2019 Poland [Електронний ресурс] // DoingBusiness. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/p/poland/POL.pdf>.
25. DoingBusiness 2019 Germany [Електронний ресурс] // DoingBusiness. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/g/germany/DEU.pdf>.
26. Примостка О.О. Методологічні засади формування бюро кредитних історій як основа надійного кредитування / О.О. Примостка // Причорноморські економічні студії / О.О. Примостка. – Одеса, 2016. – (Видавничий дім «Гельветика»). – С. 87-91.
27. Accis 2017 Survey of Members [Електронний ресурс] // ACCIS. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://accis.eu/wp-content/uploads/2018/05/180418_ACCIS_Survey_of_Members_2017_FINAL_01.pdf.

Савченко Тарас Григорьевич

доктор экономических наук, профессор,
заведующий кафедрой бухгалтерского учета и налогообложения
Сумского государственного университета

Теницкая Ирина Анатольевна

магистрантка
Сумского государственного университета

РАСКРЫТИЕ КРЕДИТНОЙ ИНФОРМАЦИИ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ПОВЫШЕНИЯ ТРАСПАРЕНТНОСТИ ФИНАНСОВОГО РЫНКА УКРАИНЫ

Аннотация

В работе обобщен мировой опыт развития эффективных систем обмена кредитной информацией и сделан вывод о существовании различных организационных и экономических моделей их функционирования. Сравнительный анализ качественных показателей систем кредитной информации в разрезе стран дает основания для вывода о среднем уровне развития данной системы в Украине. Систематизация этапов эволюции украинской системы кредитной информации позволяет понять внутреннюю логику данного процесса, а также сделать вывод что внедрение в 2018 году кредитного реестра Национального банка Украины будет способствовать существенному повышению прозрачности финансового рынка Украины.

Ключевые слова: кредитная информация, прозрачность, кредитный ре-естр, банковская система.

Savchenko Taras

Doctor of Economics, Professor,
Head of Accounting and Taxation Department
Sumy State University

Tenytska Iryna

Master of Accounting and Taxation Department
Sumy State University

DISCLOSURE OF CREDIT INFORMATION AS A DIRECTION TO INCREASE THE TRANSPARENCY OF THE FINANCIAL MARKET OF UKRAINE

Summary

The paper summarizes the world experience in developing effective credit information systems and concludes that there are various organizational and economic models for their functioning. A comparative analysis of the qualitative indicators of credit information systems by countries provides conclusion about an average level of Ukraine's system development. Investigation of the evolution stages of the Ukrainian credit information system allows us to understand the internal logic of this process, as well as to conclude that the introduction in 2018 of the credit register of the National Bank of Ukraine will significantly increase the transparency of the Ukrainian financial market.

Key words: credit information, transparency, credit registry, banking system.